SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 22/00026-7
Saksbehandler Mona Moengen

Forvaltningsrevisjon helsehjelp for dem som vurderes for sykehjemsplass

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Bærum kommune	31.10.2022	57/22

Kontrollutvalget i Bærum kommune har behandlet saken i møte 31.10.2022 sak 57/22

Møtebehandling
Revisor la frem rapporten og svarte på kontrollutvalgets spørsmål.

Utvalget vil følge opp rapporten før utgangen av perioden. Vedtaket ble endret i tråd med dette.

Votering
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
1. Forvaltningsrevisjonen av helsehjelp for dem som vurderes for sykehjemsplass tas til orientering.
2. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en rapport fra oppfølging av vedtaket i kommunestyret senest 28.8.2023.
3. Saken oversendes kommunestyret med følgende innstilling:
    1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjon av helsehjelp for dem som vurderes for sykehjemsplass til orientering
    2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens funn og anbefalinger

FORVALTNINGSREVISJON HELSEHJELP FOR DEM SOM VURDERES FOR SYKEHJEMSPLASS

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Forvaltningsrevisjonen av helsehjelp for dem som vurderes for sykehjemsplass tas til orientering.
2. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en rapport fra oppfølging av vedtaket i kommunestyret om senest ett år.
3. Saken oversendes kommunestyret med følgende innstilling:
    1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjon av helsehjelp for dem som vurderes for sykehjemsplass til orientering
    2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens funn og anbefalinger

Vedlegg:
Forvaltningsrevisjon helsehjelp for dem som vurderes for sykehjemsplass, BDO 3. oktober 2022

Saksframstilling:

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon av om kommunen gir forsvarlig helsehjelp for dem som vurderes for sykehjemsplass i februarmøtet. Formålet med undersøkelsen har også vært å vurdere om nivået for sykehjemsplass i kommunen er i henhold til lov og forskrift.

Kommunene har ansvar for tjenestetilbudet til alle mennesker med behov for helse- og omsorgstjenester som oppholder seg i kommunen. Helse- og omsorgstjenestene skal utformes i samråd med pasient, bruker og pårørende, men den enkelte har ikke rett til å velge mellom ulike tjenester. Likevel skal tjenestene organiseres slik at pasienter og brukere så langt som mulig kan leve og bo selvstendig og ha en aktiv og meningsfull tilværelse i fellesskap med andre. Selv om den enkelte har rett på nødvendige helse- og omsorgstjenester, har kommunen stor handlefrihet knyttet til organisering og tildeling av tjenester. Eksempelvis kan kommunen velge å yte tjenestene selv, eller inngå avtale med andre offentlige eller private tjenesteytere.

Disse fire problemstillingene er undersøkt:

1. Hvordan er utviklingen i kommunens sykehjemsplasser, og hvordan dekkes behovet for pleie- og omsorgsplasser?
2. Anvendes kriteriene for tildeling av sykehjemsplass riktig?
3. Følges returnerte pasienter fra sykehus tilfredsstillende opp i kommunen?
4. Hvordan praktiseres omsorgsstønad for nær familie som kan støtte i overgangsfasen mellom å bo hjemme og få sykehjemsplass?

Revisor har hentet data fra intervjuer, dokumentanalyser og spørreundersøkelse. Det er omsorgstjenestene i sykehjem, omsorgsboliger, hjemmetjenester og

omsorgsstønad som er omfattet av undersøkelsen. Bruk av historisk data er avgrenset til perioden 2019 til 2021. I tilfeller hvor data er tilgjengelig for 2022, er dette inkludert i rapportteksten.

Rapportens funn
Antall som mottar både hjemmetjenester og institusjonstjenester er redusert fra 2019 til 2021, samtidig som antall innbyggere over 80 år har økt.

Antall mottagere av omsorgsboliger, praktisk bistand og omsorgsstønad er redusert, samtidig som antall mottagere av hjemmesykepleie har økt. Den prosentvise økningen i mottagere av hjemmesykepleie er likevel mindre enn økningen i innbyggere over 80 år.

Antall personer med langtidsopphold på sykehjem har økt hvert år i perioden, også dersom befolkningsvekst i aldersgruppen 80 + medregnes. Samtidig ble antall tilgjengelige langtidsplasser redusert fra 2019 til 2020 men økt til samme nivå i 2022. Antall tilgjengelige korttidsplasser i samme periode er uendret, samtidig som antall mottagere av disse tjenestene er redusert. Dette betyr at dekningsgraden for sykehjemsplass for disse innbyggerne er redusert. Revisor presiserer at redusert dekningsgrad for ulike tjenester ikke nødvendigvis medfører dårligere tilbud for innbyggerne. Behovene påvirkes av langt flere faktorer enn alder, eksempelvis allmennhelsen i befolkningen og tilgang på frihets- og velferdsteknologi. Tallene tilsier også at pasientene har opphold seg lenger på korttidsplasser og kortere på langtidsplasser i perioden.

Revisor peker på at covid-19 kan ha påvirket både tilbud og etterspørsel av helsetjenester fra og med 2020.

Kommunen tilbyr sykehjemsplass til de fleste innbyggere med slike behov.
Kommunen tilbyr sykehjemsplass til de fleste innbyggerne som kvalifiserer for dette, og gjør etter revisjonens vurdering rimelige skjønnsmessige vurderinger av pasientens behov opp mot tildelingskriteriene. Begrenset kapasitet i ulike tjenester er et hinder for at noen pasienter kan motta et tilfredsstillende tilbud. Revisor finner at kommunen har særlig forbedringspotensial knyttet til tilbudet til pasienter med kognitiv svikt og tunge pleiebehov. Også kommunikasjon mellom tjenestene og informasjon til pårørende og pasienter kan forbedres.

Kommunens tjenestetilbud til returnerte pasienter fra sykehus er i tråd med helse- og omsorgstjenesteloven for de fleste pasientene.
Tilbudet til de fleste returnerte pasienter fra sykehus er i tråd med helse- og omsorgstjenesteloven, og tilbudene er generelt preget av stabilitet og kontinuitet. Likevel er det klare forbedringsmuligheter, knyttet blant annet til kapasitet i enkelte tjenester, og til samhandling med sykehusene.

Tilbudet om omsorgsstønad praktiseres i stor grad på en hensiktsmessig måte.

Revisor vurderer at kommunens praktisering av omsorgslønn er i tråd med regelverket og baserer seg på faglige vurderinger av hensiktsmessighet for hver enkelt pasient og pårørende. Revisjonen mener likevel at kommunen kan forbedre informasjon til innbyggerne om ordningen, herunder hvordan den fungerer og hvilke krav som stilles.

Revisor har følgende anbefalinger

1. Kommunen bør arbeide for å styrke tilbudet til pasienter med kognitiv svikt.
2. Tjenestene bør tilrettelegges for å imøtekomme en pasientgruppe som er sykere enn før.
3. Tildelingskontoret og de direkte pleie- og omsorgstjenestene bør etablere et tettere samarbeid i vedtaks- og tildelingsprosesser.
4. Kommunen bør vurdere muligheter for økt fleksibilitet og bedre kommunikasjon med pasienter og pårørende i hjemmetjenestene.
5. Kommunen bør redusere kapasitetsutfordringene i enkelte tjenester for å redusere antall re-innleggelser.
6. Kommunen bør styrke samhandlingen med sykehusene i overføringsprosesser.
7. Kommunen bør tilgjengeliggjøre bedre informasjon om omsorgsstønad på sine nettsider.

Kommunedirektøren har gitt høringssvar, som i sin helhet er tatt inn i rapporten.

Sekretariatets vurdering

Kontrollutvalget har fått en rapport som svarer godt på kontrollutvalgets bestilling. Revisjonen avdekker områder med potensial for forbedring. Rapporten gir konkrete anbefalinger som kommunen kan benytte i utviklings- og forbedringsarbeidet. Forslaget til vedtak bygger på dette.

RETT UTSKRIFT
DATO 2.november.2022